

Regyeji Ujság

Noviszád, 1940 február 12, hétfő

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

21. évfolyam 42. szám

Élénk politikai tevékenység Noviszádon

Beslics és Tomics miniszterek beszéde a JRZ bánási végrehajtó bizottságának ülésén

A dunabánsági JRZ vezetőségi ülésén dr. Várady Imrét a végrehajtó bizottság alelnökévé választották

A bánai székvárosban szombaton és vasárnap mozgalmas politikai élet uralkodott. A JRZ dunabánsági főbizottságának vasárnapi konferenciájára már szombaton érkeztek a politikusok s a párt vezető emberei. A délután folyamán, mint tegnapi számunkban jelentettük, megérkezett Beslics Nikola közlekedésügyi és Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter is, ezenkívül Rankovics Jeremij, közlekedésügyi miniszteri-umi titkár és mások. A miniszterek szombaton délután részt vettek a párt dunabánsági végrehajtó bizottságának gyűlésén. A gyűlésen Beslics Nikola elnökölt. Az ülésen a vasárnapi konferenciával kapcsolatosan több beszéd hangzott el, a hivatalos jelentés az alábbiakat tartalmazza:

Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter a szombat esti ülésen nagy beszédet mondott, amelyben ismertette az ülés összehívásának célját, valamint a kormány álláspontját és méltatta a kormány munkájának nagy jelentőségét. Beslics miniszter részletesen foglalkozott a megegyezés politikájával és a megegyezés következményeivel, majd a pártkérdésekre tért át, ismertette a szervezés módját, valamint a párt és a vasárnapi konferencia feladatait.

Beszéde további során Beslics miniszter részletesen foglalkozott a közelmúlt eseményeivel, a magyarság vezetőivel folytatott tanácskozásokról s annak eredményéről. A miniszter nagyjelentőségűnek nyilvánította, hogy a magyarság vezetői a miniszterelnökkel folytatott megbeszélések eredményeként csatlakoztak a kormánypárthoz.

Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter beszédében foglalkozott a kormány politikájával s azokkal a fáradozásokkal, amelyeket a miniszterelnök fejt ki az ország viszonyainak rendezése érdekében. Tomics miniszter erősen visszautasította és célzatosoknak minősítette azokat a híreket, amiket a kormány ellenfelei terjesztenek s amelyek szerint a JRZ nem egységes, kebelében szétválások vannak. A miniszterek beszéde után Badzsák Milán részletes, mindenre kiterjedő jelentést tett.

A miniszterek este résztvettek a noviszádi Ő. T. T. Szlobodában rendezett bálján.

A DUNABÁNSÁGI JRZ FŐBIZOTTSÁGÁNAK KONFERENCIÁJA

A noviszádi kereskedőtthon nagy termében tegnap délelőtt 10 órakor kezdődött a dunabánsági JRZ vezetőbizottságának tanácskozása. A konferencián megjelentek Tomics és Beslics miniszterek, szenátorok, volt országgyűlési képviselők, több politikus, valamint a párt vezetőbizottságának összes tagjai. A gyűlésen Beslics Nikola miniszter elnökölt. A gyűlés megnyitása után Beslics miniszter üdvözlő táviratot küldött Cvetkovics Dragisa miniszterelnöknek, majd beszédet mondott. A miniszter ismertette a kormány politikáját, beszélt a bel- és külföldi helyzetről, majd a JRZ jelentőségét hangoztatta és méltatta a párt eddigi értékes munkáját. A horvátokkal

történt megegyezésről kijelentette, hogy Cvetkovics miniszterelnök és dr. Macsek Vladko politikájának egyik legértékesebb gyümölcse s a legjobb időben kötötték meg. Jugoszlávia helyzete Európában igen fontos. A kormány a teljes semlegesség híve s ezt a beográdi balkán-konferencián nyilvánították. Jugoszlávia határainak megvédésére jólképzett katonaság áll rendelkezésre.

Beslics miniszter beszédét nagy éljenzéssel fogadta a gyűlés. A jelentések felolvasása és több beszéd elhangzása után sor került a kiegészítő választásokra. A német kisebbség részéről a végrehajtóbizottságba alelnökké választották dr. Keks Iudvig noviszádi ügyvédet, titkár lett Scholz Vilhelm ügyvéd. A magyar kisebbség részéről alelnökké dr. Várady Imre szenátort választották

Nyugaton minden csendes

A német repülőgépek elsüllyesztették egy angol járőrhajót — Egy német tengeralattjáró jelentése: 38.000 regisztrertonna tartalmu hajó elsüllyesztése

Bizalmat szavaztak a francia háborus kormánynak

A német távirati iroda jelenti: A német véderő parancsnokság jelentése szerint a nyugati harcvonalon minden csendes, a szombati éj nyugodtan múlt el. Légi tevékenységünk eredménye egy angol járőrhajó elsüllyesztése. Valamennyi gép sértetlenül tért haza.

Egy német tengeralattjáró hosszú ideig tartó cirkálás után német kikötőbe érkezett és megtette jelentését. A tengeralattjáró jelentése: 38.000 bruttó regisztrertonnatartalmu hajót elsüllyesztettünk.

Német hadijelentés szerint a légi erők sikeresen folytatják felderítő repülésüket az angol partok felett.

PARIS:
NINCS JELENTENI VALÓ

Párisból jelenti a Havas-iroda: A francia vezérkar február 11-i jelentése: Nincs mit jelenteni.

Daladier háborus kormánya szombaton titkos ülést tartott, amelyen a leadott 534 szavazatból

534 szavazatot kapott. A francia lapok egyöntetűen megállapították ezzel kapcsolatban, hogy Franciaország Daladier mögött áll. Az újságírók előtt tett nyilatkozatában Daladier kijelentette, hogy a háborút végigküzdi s ebből a háborúból Franciaország győztesen kerül ki.

LONDON: VADÁSZGÉPEINK VISSZAVERTÉK EGY NÉMET REPÜLŐTAMADÁST

A Havas-iroda jelenti Londonból, hogy azok a hajók, amelyek a megtámadott Robert Bouen és Fort Royalt kísérték, harcba bocsátkoztak a német bombavetőkkel és ügyes manőverezéssel sikerült elkerülni őket a német gépek bombáit. Mintegy tíz percig tartó harc után angol vadászgépek érkeztek a helyszínre és távozásra kényszerítették az ellenséges repülőgépeket.

meg, titkár lett Keceli Mészáros. A román kisebbség részéről titkárrá Meda Nikolát választották meg. A választás eredményét nagy helyesléssel vette tudomásul a gyűlés.

A konferencia végén határozati javaslatot hoztak, amelyben kijelentik, hogy a mai bizonytalan helyzetben minden tekintetben helyeslik Cvetkovics Dragisa miniszterelnök és kormányának politikáját s egyedül ezt a politikát ismerik el helyesnek. A rezolúció kimondja, hogy a jugoszláv radikális egység pártjába a már meglévő tagokon kívül a mai nappal vezetőik belépése révén beléptek a magyar, német és román kisebbségek is. A Dunabánság lakossága tudatában van kötelességének és kellően értékeli a megegyezés jelentőségét. A jugoszláv radikális egység pártja rendületlenül vezére, Cvetkovics Dragisa kormányelnök mellett áll és mindenben helyesli és követi politikáját.

A gyűlés végeztével Beslics miniszter fogadta a küldöttségeket és Noviszád fontosabb személyiségeit, majd dr. Radivojevic Jovan bánnal folytatott megbeszéléseket. Beslics és Tomics miniszterek tegnap elutaztak Noviszádról. Beslics közlekedésügyi miniszter Petrovgrádra utazott, ahol részt vett a JRZ bálján.

A szovjet bombavetők elkeseredetten bombázták Viipurit

Londonban százzámra jelentkeznék mináket nemből Finnországba önkemeseiknek

Helsinkiből jelenti: A Stockholm Tidningen tudósítója jelenti, hogy szombaton borzalmas bombázást zúdítottak Viipurira a szovjet bombavetők. A bombázásnak két halálos és két súlyosan sérült áldozata van. A történelmi nevezetességű gyönyörű templom romokban hever. A szovjet bombavetők nagymennyiségű gyújtóbombát is dobtak a városra és borzalmas tüzvésztt idéztek elő. Hangot szintén bombatámadás érte, de a városnak sikerült elkerülni Viipuri sorsát.

Londonból jelenti: A közelmúltban Londonban megalakult szervezet, amelynek célja, hogy Finnország részére önkénteseket toborozzon, kitűnő eredménnyel működik. A szervezet a finn követségen nyitotta meg irodáját s azóta egymást érik a jelentkezők, akik minden áldozatra hajlandóak. Az angol állampolgárok mindkét nemből napról-napra százával jelentkeznek és felajánlják szolgálataikat Finnország részére. A szervezet teljesen önkéntes, semmiben sem függ a követségtől.

Cvetkovics Dragisa:

Békében akarunk élni,
nincs miért háborúba mennünk

A Prizad bort is vásárol a jövőben

A miniszterelnök nagy beszéde Nisben, a JRZ báni értekezletén

Nisből jelentik: Szombaton délelőtt Nisbe érkezett Cvetkovics Dragisa miniszterelnök, hogy részt vegyen a JRZ nisi nagy értekezletén. A kormányelnököt a segédében, a városelnök, Joksimovics szenátor, Csohadzics és D mitrijevic B. volt országgyűlési képviselő és a párt több vezető férfija fogadta. A miniszterelnök nem sokkal tíz óra előtt lépett a báni palota nagytermébe, ahol az éljenzés megszűntével megnyitotta az értekezletet. Cvetkovics Dragisa közel két óra beszédében részletesen ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet, kitért az összes időszerű kérdésekre, így beszélt a horvátokkal történt megegyezésről, a radikálisok egyesítésére megindult mozgalomról, a választói törvényről és a közeli választásokról.

A BÉKE POLITIKÁJA

— A közelmúltban találkoztam már önökkel — kezdte beszédét a miniszterelnök — s részletesen megtárgyaltunk mindent, de tekintettel a bel- és külföldi események gyors változására szükségét látom annak, hogy Önökkel, akik állandó összeköttetésben állanak a néppel s akik bírják a nép bizalmát, gyakrabban érintkezzem. E találkozássok főként hasznosak lesznek, mivel önöktől függ az egészséges politika gyors és tartós sikere, de lehet, hogy rossz helyről nyert értesülésekkel, amelyek lehetnek tévesek, célzatosak sőt rosszakaratúak, akaratlanul is téves irányt vesz politikájuk. A Moravabánságban mindig élénk politikai élet uralkodott, ez volt a háború előtti Szerbia központja s akkor is itt virágzott legjobban a politika. A bel- és külpolitikáról szándékozom beszélni. Önöket, mint politikusokat, tudom, jobban érdekli a külpolitika, mivel külföldi barátaink állandóan felteszik a kérdést: »A békét választottuk-e, békében maradunk-e?« Népnünk tudja, mi a háború! Még háboruban volt részünk s úgy hiszem, itt az ideje, hogy egyszer mi élünk békében. Békét akarunk, elsősorban azért, mert nincs miért háboruznunk, kivéve, ha megtámadnak bennünket. Nincsenek hódító szándékaik, határainkon túl nincsenek követeléseink. Békét akarunk, hogy dolgozzunk és fejlődhesünk. Egy nemzet csak békében bír gazdaságilag és a kultúra terén fejlődni s nekünk ez kell! Nekünk szükséges a béke, hogy minden alkotó erőnkkel országunk és népünk fejlődését és haladását a kultúra terén biztosítsuk.

SOK KÉRDÉST AZ ÉLET OLDALÁRA

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök ezután a belpolitika ismertetésére tért át. Kijelentette, hogy egyesek a szerbek egy táborba to-

borzását követelik, mások azt hangoztatják, hogy a szerbség veszélyben van és vannak olyanok is, akik az ellenzékiek összefogását tanácsolják a kormány ellen és a kormány politikája ellen.

A mai nemzetközi helyzet mutatja nekünk az irányt, amelyen haladnunk kell. Egyetlen józanul gondolkozó és látó ember nem helyesítheti a pártpolitikát, a széthúzás politikáját, amely szétdarabolja és gyengíti az ország organizmusát. Sok kérdés van, amit maga az élet old meg. Ha a megegyezés körül vannak is ellentétek, az együttes élet eltávolítja majd azokat. Amint szilárdabb, megalapozottabb lesz az ország helyzete s kedvezőbbek lesznek a kilátások, amikor majd több időnk lesz megéneznünk és jobban is látjuk egymást, akkor, abban a légkörben majd nyugodtabban beszélhetünk esetleges tévedéseinkről és együttesen, békés megbeszélések útján kiküszöbölhetjük azokat.

A MEGEGYEZÉS RÖL

A horvátokkal történt megegyezéssel kapcsolatban kijelentette a miniszterelnök, hogy a megegyezés politikája halaszthatatlan.

— Többen voltak, — mondotta Cvetkovics Dragisa — akik közel két évtizeden át harcoltak a megegyezésért s amikor a megegyezés megtörtént, egy éjszaka alatti politikát változtattak, kijelentették, hogy a megegyezés rossz és veszélyt jelent a szerbekre. Erre az átor entálódásra csak egy magyarázat van, s ez: hogy a megegyezést nem ők kötötték meg s hogy nincsenek a kormányban! Van alapja az ily politikának? ... Meg kellene magyarázni a népek, hogy hova vezet az ilyen politika. Ők azon az uton szeretnék haladni, amely személyi érdeküknek a legjobban hasznára válik. Bármi történik, nem azt kell elsősorban mérlegelni, hogy ki követte el, hanem hogy az jó-e. A megegyezés elleni munkával a nemzetnek ártanak. A megegyezés elleni offenzíva fokozatosan csökken, mert minden józan politikus belátja, hogy olyan taktikával nem lehet megoldani állami problémákat s nem lehet szolgálatot tenni a nemzetnek sem.

A JUGOSZLÁV RADIKÁLIS
EGYSÉG PARTJÁBAN
EGYESITIK
AZ ORSZÁG RADIKALISAIT

A JRZ-t az első jugoszláv radikálisok alakították, — mondotta a miniszterelnök — s a párt egyre nagyobb méreteket öltött. Beszédében részletesen ismertette a JRZ történetét, elmondta, hogy amikor kormányelnökké választották több hibát észlelt: egyes férfiak a fasizmus útjára akarták vinni a pártot, ez azonban nem sikerült nekik, mert a nép, helyesen, nem akarta.

Ha politikai erőnket egyesíteni akarjuk, akkor le kell vonnunk a múlt tanulságait. A radikálisoknak egy tömbbe kell tömörülniük. Senkit nem lehet kizárni, akit a nép akar. Az egyenjogúság alapján kell egyesülnie a jugoszláv radikálisoknak. Össze kell hívni az összes radikális frakciókat s azokra bízni a döntést. Mások is vannak, akik velünk párhuzamosan egy cél felé haladnak, velük az összetartás és megegyezés a célunk.

VÁLASZTÓTÖRVÉNY ÉS
SZABAD SAJTÓ

A választójogi törvényről kijelentette a miniszterelnök, hogy visszatértek a január 6-a előtti titkos választásokhoz. Az ellenzék erre hangoztatni kezdte, hogy a titkos szavazásból nem lesz semmi. Nem régen még ugyanígy jóslgatták a megegyezés bukását. Kivételük közülük a fegyvert. Most a másikat vették el tőlük. Idestova fegyvertelenekké váltak... A lehető legrövidebb időn belül demokratizáltuk országunkat. A sajtó szabadabban ír, mint valaha, becsületes törekvéseiben senki nem gátolja és senki nem kisebbíti szerepét. Az objektív körök ezt kommentár nélkül elismerik. A népgyűlések tekintetében teljes a szabadság.

A PRIZAD INTERVENCIÓJA
A PÁLINKA- ÉS BORPIACON

— Az ország közgazdasági helyzetében több fontos esemény történt a közelmúltban. Nehéz időket élünk, épp ezért a legjobb eredményeket kell elérnünk.

A miniszterelnök itt az általános európai gazdasági viszonyokat ismertette, majd kijelentette, hogy ennek következményeként új adóreformokat kellett bevezetni.

— Az új adóreformokat nem a termelő megterhelésére hozták. Az adóreformok azokat érintik, akik a termelőknél keresnek. Amennyiben van néhány kellemetlen oldala az adóreformnak, azért vágyunk itt, hogy azokat helyesbítsük. Fennállanak bizonyos megterhelések, amelyeket egyes politikával más színben tüntettek fel egyesek. Ilyen a bor és pálinka problémája.

Mi történt a trosarina után? A bor ára esett. Azért, mert akik vásároltak, ma nem vásárolnak s így mesterségesen letörtek az árakat. A magunk részéről ezért mi is megtettük a szükséges lépéseket: felszólítottuk a Prizadot, amelynek hatáskörébe nemcsak a gabonavásárlás tartozik, hogy azonnal lépjen működésbe és vásároljon a termelőktől bort és pálinkát. A Prizadnak gyökeres változásra kell kérésztül mennie. A termelésnek e téren is működnie kell, nemcsak a gabonavásárlás tekintetében. Nem fogjuk megengedni, hogy a bor és pálinka árát letörjék! De ugyanígy kell közbelépnie a Prizadnak a gyümölcsstermelés tekintetében is. Neki kell szabályoznia az árakat a belföldi termelésben és piacokon. Termelőinknek helyet kell biztosítanunk, a külföldön is, ezért export és import politikánkat össze fogjuk egyeztetni a termelő érdekeivel. Gazdasági politikánkat úgy kell irányítanunk, hogy a nemzet helyzetének általános javulásához vezessen.

A miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után több felszólalás hangozott el, majd a közgyűlés végeztével társas ebéd volt a miniszterelnök tiszteletére. A banketten több felkészöntőt mondtak. Délután folytatódott a JRZ moravabánsági szervezetenek konferenciája. Ezidő alatt Cvetkovics Dragisa miniszterelnök a báni kabinetjében fogadta a küldöttségeket.

Vilmos volt német császár
levele a békéről és
a finnekről

Newyorkból jelentik: Vilmos volt német császárt ifjúkori barátság fűzi Poultney Bigelow amerikai publicistához, akit még trónörökös korában Párizsban ismert meg. Bigelow apja az időtájt az USA nagykövete volt a francia fővárosban. Az amerikai újságíró ma 85 esztendő és barátsága a volt német császárral soha sem szakadt meg. Most is minden évben felkeresi Vilmos császárt doorn magányában, állandóan leveleznek. Poultney Bigelow — amit pedig még soha nem tett meg — most az amerikai sajtóban közölte a volt német császárnak január 16-ról keltezt levelet, amelyben többek között ez áll:

— A finnek nagyszerű helytállása — olvasható a levélben — tönkretette a bolsevizmus nimbuszát és gondolkozásra készteti az emberiséget, amelyben terjed a békevágy. A hadbanállónak meg kelene szüntetni a harcot, hogy egyesült erővel siethessenek a finnek segítségére. Egyetlen arcvonalban kellene küzdeniük, hogy a világ és emberiség megmenekülhessen a bolsevizmustól...

URANIA MOZI - Noviszád

Február 12—18-ig bemutatásra kerül a magyar filmipar remeke:

Fekete gyémántok

Jóhat Mór regénye nyomán

Főszerep'ők: Jávör Pál, Szeleczky Zita, Csor'os Gyula, Greguss Zoltán, Törzs Jenő, Mály Gerő

Jegyek elővételben az Urania mozi pénztáránál kaphatók. TELE. ON: 40-31 Gondoskodjék idejében helyről!!

Érdekes ötletek egy német orvosi szaklapban

a halottak aranyfogainak felhasználásáról

Berlinből jelentik: A háború kitörésével előállott világgazdasági helyzetben minden ország igyekszik a legnagyobb erőfeszítés kifejtésére. Németországban orvosi körök a háború kitörése óta napirenden tartják azt a kérdést, hogyan lehetne az aranytartalékot a halottak szájából kiszedett aranyfogakkal is gyarapítani.

A német fogorvosok lapjában, a Zahnärztliche Rundschauban dr. Viktor Scholtz borszlói orvos a kérdés minden részletét megvilágító tanulmányt közöl, amelyben alapos jogászai és orvosi fejtegetések után a gyakorlati megoldás módját keresi.

Megállapítja a cikkíró, hogy a holttest nem válik a hozzátartozók tulajdonává, tehát nem lenne különösebb akadály a szájából levő aranyfogak, amellyel az állam igényt támasztana arra, hogy minden hulla szájából kiszedhesse az aranyfogakat.

Egy ilyen intézkedésnek inkább kegyeleti akadályai vannak, ezeket azonban nagyon nehéz volna megoldani. Egy olyan törvényes intézkedés, mely a kegyeleti szempontokra nem lenne tekintettel, rendkívül visszatetszést keltene a társadalomban.

Az államnak azonban a háborús viszonyok között szüksége van az aranyra, ezért más megoldást kell keresni.

Vannak esetek, amikor egyesek még életükben beleegyezésüket adják, hogy haláluk után kivethetik a szájukban levő aranyfogakat. Dr. Scholtz azonban megállapítja, hogy az ilyen eset rendkívül ritka, tehát praktikus jelentősége nincs. De még ha gyakoribb lenne is az ilyen rendelkezés, az államnak ezek a szörványos esetek nem jelentenének komoly segítséget.

A legegyszerűbb mód az lenne, ha a holttest elégetése után a hamuból kotornák elő az aranyfogakat. Ennek akadályai, hogy a halottégetéshez használt 800—1200 fokos hőség az aranyat is megolvasztja.

Nem kétséges, hogy ki lehetne dolgozni egy olyan technikai eljárást, amelynek alkalmazása mellett az aranyat ki lehetne vonni a hamuból. Azonban ennek a megoldásnak sincs sok gyakorlati értéke, mert hiszen a halottégetések száma csak kis töredékét képezi a földbe való temetkezésnek.

Meg lehetne fontolni esetleg a halottégetés kötelezővételét, de ennek is vannak nehezen áthágható akadályai; a nép legnagyobb része vallási okokból sem venné szívesen az ilyen értelmű rendelkezést.

A különböző erkölcsi és kegyeleti akadályok miatt jelenleg az egyetlen megoldásnak az látszik, hogy

a temetők igazgatósága nyilvánartást vezesse azokról a

sirokról, amelyekben aranyfogú holttest fekszik. Ebben az esetben a temető megszüntekor ki lehetne földelni a megjelölt sírokat és ilymódon lehetne hozzájutni az aranyfogakhoz.

Ez azonban rendkívül hosszú várakozási időt jelentene, ami megint csak gyakorlatilag meghusztaná a kitűzött célt. A sírok kíméleti ideje országgrészenként különböző ugyan (a cikkíró körzetében, a borszlói kerületben 25 év), de még a legrövidebb kíméleti idő kivárájáról sem lehet szó, hiszen

Hideg szél fu...

Noviszádon vasárnapra virradó éjjel nagy havazás volt

Visszatérőben van a tél — Délserbiában nagy dradások vannak

A tél ugylátszik nagyon megkedvelt bennünket s jó ideig kulláncsént akar a nyakunkon maradni. A hét folyamán már annyira enyhült az idő, hogy sokan bíztak a tavasz korai befutásában, szombaton este azonban hirtelen köppenyt fordított az időjárás, decemberi kedvvel kezdett füttyüreszni a szél és hóval paszkolta a járólélek arcát. Jugoszlávia nyugati, északi és keleti részén az időjárás ismét zordra fordult. Noviszádon a hőmérséklet —10 fok alá süllyedt s az uccákon ismét feltoronyosult a hó. Magyarországot szintén hideg hullám borította el. Budapesten az éjjel

a szél sebessége elérte a 90 km/h mérték, az ország több helységében másfél-kétféle méter magas hófúvások vannak.

Délserbiában a hirtelen megindult hóolvadás és áradások következtében tetemes károkat okozott a folyók kiöntése. A Morava áttörte a

ez az idő a dolog természeténél fogva legalább másfél, vagy két évtized.

Dr. Scholtz végeredményként azt állapítja meg, hogy miután általános törvényes rendelkezésre nincs mód,

igénybe lehetne venni a halottégetőkben, valamint a felhagyott és megszüntetett régi temetőkben talált aranyfogakat.

Az ellen ugyanis, hogy a halottégető hamujából kiszedjék az aranyat, a hozzátartozók nem emelhetnek kifogást, hiszen a holttest hamvát megkapják s az arany attól kegyeletisértés nélkül elkülöníthető. A kiürített régi temetőkben fekvő halottak kiföldelését pedig akadálytalanul végre lehet hajtani, hiszen 20—30 év után a hozzátartozók már csak ritkábban jelentkeznének.

gátat és elöntött több községet.

Néhol 50 háznál több a víz alá került.

Petrinya környékén a Kupa vízállása 24 óra alatt közel két métert emelkedett, kiöntés veszélye fenyeget. Annak ellenére, hogy a vízállás sokhelyütt közel egyméterrel emelkedett, a folyók hátán nem indult meg a jég. A Morava áradásának főokát szintén ebben látják. Szombaton repülőgép bombázta sikerrel a Morava jégét, a nagy jégtömb uszása azonban veszélyessé tette a forgalmat s ezért a hatóságok úgy rendelkeztek, hogy

a hidakon betiltották a forgalmat.

Alekszinác környékén szintén több falu szenvedett az árviztől, illyértelmű jelentések érkeztek Jajodina, Tyuprija, Mrzenica, Dragovac, Zsivica, Brezsána, Polyane és más helységekből.

Középszóznában nagy esőzések vannak.

A brit expedíciós sereg:

kicsiny, rugalmas, óriási tűzerővel rendelkező, mozgó hadászati tartalék

A világ tekintete ma a nyugati erődrendszerek felé irányul, várva, mikor és hogyan indulnak meg ott a hadműveletek?

A nemrég leköszönt angol hadügyminiszter, Hore-Belisha közvélelőnül a háború kitörése után kijelentette, hogy a brit expedíciós sereg létszáma egyelőre csak 3—400.000 ember. Azt is hozzáfűzte, hogy a jelenlegi angol hadsereg szervezete és összehállítása egészen más, mint a világháborúban volt.

A háború kitörése előtt brit katonai körök háromféleképpen képelték el az angol hadsereg közreműködését a francia csatatereken:

1. A világháborúhoz hasonló ha-

talmas, korlátlan létszámú expedíciós seregek átküldése által;

2. Kizárólag légi és tengeri erők bevetése által;

3. Kicsiny, mozgékony, tengeren túli haderők kiküldetése által.

Mind a három elméletnek voltak hívei. Végül a legutóbbi eshetőség diadalmaskodott, főleg azért, mert angol katonai szakkörök rámutattak arra, hogy a csatorna a légi haderők óriási mértékben történt fejlődése folytán a német hadirepülőök leghatásosabb körletében fekszik.

A brit hadvezetőség tehát amellett döntött, hogy a hagyományos, nagy expedíciós hadseregek helyett

abszolút mozgékony, tehát messzemenően gépesített, rendkívül tűzerővel bíró, a legkorszerűbb hadigépek tömegeivel ellátott, aránylagosan kis létszámú, ugynevezett

»stratégiai tartalékokat« küld a mérközés színhelyére.

Az így aránylag kisebb létszámú sereg harcképességét hatalmas tűzerővel és mozgékonyssággal emelték és a mennyiségbeli hiányt minőségi túlsúllyal egyenlítették ki. A nagy csapattömegek tehát helyadtak az ugynevezett kis »mozgékony hadászati tartalékoknak«, melyeknek ütőképességét a nagy-tömegekben beosztott repülőök és harcikosai kötelékek hatalmas arányokban növelték. A gépesített hadosztályok 6—9 könnyű gépfegyverzésből állanak. A csapatok tüzejét nehéz és könnyű géppuskák, golyószórók, légelhárító ágyúk és más lövegek tömegei megszázaszorozzák.

Francia lapok híradásai szerint a Maginot-vonal megszállásában egyelőre csak csekély létszámú angol csapat vesz részt. Az angol seregek zöme pedig éppen a már elmondottaknál fogva

mélységben tagozva, tartalékállásokban van.

A korszerű védelem rugalmassága követeli még, hogy az állásokba és erődvonalakba netán behatolt ellenséget azonnali ellentámadásokkal kiverjék. Az ilyen gyorsan mozgó seregetestek tehát, mint a brit haderők, bármikor aránylag gyorsan beavatkozhatnak a harcba, ott és akkor, amikor ez szükséges.

A brit katonai támogatást tehát akként jellemezhetnénk összefoglalásszerűen, hogy míg a Maginot-vonalat védelmező korszerű francia hadsereg általában az ellenség kezdeti támadásainak felfogására hivatott (armée de couverture), addig a korszerű brit erők részei, karöltve a francia erők mélységbe tagozott nagy tartalékaival, az ellenség előnyomulásának

gyors ellentámadásokkal való visszaverésére hivatott.

Ez a korszerű brit expedíciós hadseregek jellegzetessége.

UGRATJÁK A KOCÁVADÁSZT

— Bácsi kérem, lőjjön újra. Az első lövést nem hallotta a nyul.

Új Kovács Ferencné szül. Brezovác Maria egy a maga, mint gyermek nevében mélyen szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett férje, illetve apa, após, testvér, sógor és rokon

Kovács Ferenc

műszaki alkalmazott

életének 58. évében, hosszú kínos szenvedés és a ha otti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 10-én déltan 4 órakor az Urban elszenderült.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 12-én, hétfőn d. u. fel 4 órakor a rom. kat. temető kápolnájából helyezték örök nyugalomra.

A szentmiséldozatot 1940 évi február 27-én reggel fél 8 órakor a belteri rom. kat. plébániatemplomban fogjuk az Urnak bemutatni.

Emlékét szeretettel
Örizzük!

Noviszád, 1940 február 11.

A gyászoló család

A noviszádi Daloskör igen eredményes kulturmunkát fejtett ki az elmúlt évben

Különösen az ifjúság oktatása és nevelése terén ért el szép eredményeket - Az elmúlt év a Daloskör aranykorának kezdete

A polgári Magyar Daloskör tegnap délelőtt tíz órai kezdettel tartotta meg évi rendes közgyűlését. Hajniss Gyula elnök a közgyűlés megnyitása után hódoló táviratot olvasott fel, amit Ofelségének küldtek el.

A tavalyi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után

Hajniss Gyula elnök először a Daloskör elhunyt tagjairól emlékezett meg.

Kramer Sándor tanár és gyáros elhunytával nemes gondolkodású áldozatkész tagja távozott az egyesületnek élők sorából, Dr. Vilt Vilmos a magyar kultúra áldozatos harcosának halála nagy vesztesége volt a Daloskörnek is. Varga Béni, az egyesület egy legrégebbi tagja, Inotay Ernő a Daloskör d'sztagja, id. Pummer Sándor egyesületi alapító tag, Wachtl Imre egykori elnök özvegye, továbbá Patz Sándor és Pávics Mihály ifjúsági tagok távoztak el az élők sorából az elmúlt évben.

Hajniss Gyula elnöki megnyitójában ezután köszönetet mondott mindazoknak, akik a Daloskör érdekében munkálkodtak, különösen pedig Szedlacsék Lajos karnagynak eredményes tevékenységéért. Megemlékezett arról a testvéri együttműködésről, amely városunk magyar egyesületei között fennáll, amit elsősorban a Polgári Magyar Kaszinó vezetőségének kell megköszönni.

A Daloskör múlt évi eredményes munkásságában nagy része van annak, hogy a magyar sajtó támogatja az egyesületet.

amely 43 év óta küzd és dolgozik a magyar kultúráért.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Tomán Sándor ügyvezető elnök ismertette a Daloskör munkásságát az elmúlt évben. Beszéde során többek között ezeket mondta:

A testvéri szeretet, rend és alkotó munka volt a Daloskör új vezetőségének jelszava.

emikor egy évvel ezelőtt a közgyűlés bizalmából átvette városunk legrégebbi és legnagyobb magyar egyesületének vezetését. A feladat, amit vállalt nem volt könnyű. Még mindig nem múltak el egészen azok az ellentétek, amelyek éveken keresztül lehetlenné tették minden alkotó munkát és ugyanakkor súlyos anyagi gondok is nyomták az egyesületet. Mindkét körülmény megakadályozta volna az eredményes tevékenységet, ha a Daloskör életereje nem győzedelmeskedett volna felettük. Az egyetleneséget sikerült az új vezetőségnek kiirtani és így erről a részről nem fenyegette semmi veszély az igazi munkát.

Az anyagi nehézségeket néhány nemes lelki magyar ember áldozatkészsége segítette legyőzni.

Az egyesület a maga erejéből is sokat tett anyagi terheinek csökkentése érdekében, de ez egymagában nem tette volna lehetővé a nyomasztó adósságok gyors felszámolását.

Reméljük, hogy az elmúlt év erkölcsi és anyagi tekintetben egyaránt az egyesület aranykorának közéletét jelentti.

Az új vezetőség munkaprogramja eleinte tekintettel volt az anyagi helyzetre is és ezért bizony sokszor kellett megalkudnia önmagával, mert nem valósíthatta meg száz százezeres feladatot. Így is megelé-

gedéssel állapíthatjuk meg, hogy nemcsak városunk, hanem

az egész Dunabánság területén a Daloskör volt az, amely a legnagyobb kulturmunkát kifejtette.

Főcélunk az ifjúság művelése és nevelése volt és ennek érdekében rendszeresítettük kéthetenként a kulturesztétiket. Ezek műsorát úgy állítottuk össze, hogy ifjúságunk nemcsak tanult azokon, hanem szórakozott is. Ez volt az oka annak, hogy mindenki szívesen jött el kultur estjeinkre és ezáltal el is értük célunkat.

Rendszeresen kidolgozott munkatervünk volt a magyar irodalom nagyjainak megismertetésére és ezt meg is valósítottuk.

Az egyes írók életén és működésén kívül azok műveivel is megismertettük ifjúságunkat, amely ily módon pótolta azt, amit az iskolában saját biháján kívül nem tanuhatott meg. Azt hisszük, hogy a jövőre nézve is nagy súlyt kell helyezni az ifjúság nevelésére és az e téren eddig végzett munkát folytatni kell. E helyen kell köszönetet mondanom mindazoknak, akik az ifjúság részéről ebben a munkában résztvettek, mert fáradhatatlan és önzetlen tevékenységükért mindnyájunk elismerését érdemelték ki.

Sajnos, hogy az énekkarban még nem találunk annyi ifjúsági tagot, mint a Daloskör többi életmennyivánulásában. Reméljük azonban, hogy az idén e téren is eredményesebb munka készül majd, mert számolni kell azzal, hogy régi énekesünk lassan kiöregednek, kényelmesekké is válnak és így az énekkarban utánpótlásra van szükség. Reméljük, hogy a Daloskör fiatal tagjai megszívlelik majd a hozzájuk intézendő felhívást és igyekeznek az énekkarban pótolni azt az űrt, ami a régi énekesek távozásával keletkezett. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy

a női énekkar megszervezésére irányult törekvések sikerrel jártak.

Egészen természetes, hogy itt is merültek fel akadályok, de ezeket részben már leküzdöttük, részben pedig a jövőben fogjuk leküzdeni, úgy, hogy a Daloskör női énekkara idővel éppen olyan nevet fog magának kiérdemelni, amilyennel a férfikar évtizedek óta rendelkezik.

A Daloskör az elmúlt évben a kulturális élet minden megnyilvánulásában tevékeny részt vett. Műkedvelői előadásaink megtartásánál mindig szem előtt tartottuk azt a célt, hogy elsősorban magyar népies tárgyú darabokat hozzunk színre és ezt az irányt a jövőben is folytatnia kell a Daloskörnek, mert csak így terjesztheti méltón hivatását.

Az 1940. évben már nem kell olyan súlyos anyagi nehézségekkel megküzdeni, mint 1939-ben, ez pedig nagy könnyebbséget jelent a kulturtevékenység szempontjából.

Pénzügyi akadályok nincsenek és így száz százalékosan szolgálhatja a Daloskör nemes feladatát, a magyar kultúra ápolását minden téren.

Az eddigi vezetőség nevében kérem a Daloskör összes tagjait, hogy támogatásuk továbbra is munkájában egyesületünket, mert az csak

így tudja végezni azt a nagy feladatot, amely ma városunk vezető és legrégebbi magyar kulturális egyesületére hárul.

Szigethy Béla titkár részletesen ismertette jelentésében az egyesület múlt évi működését. A Daloskör múlt év márciusában szépen sikerült hangversenyt rendezett, a nyáron a telepi olvasókör kert mulatságán vett részt, valamint az egyesületi kert ünnepélyén is szép sikerrel fellépett. A műkedvelők öt darabot aktak elő: A gyimesi vadvirág, Amit az erdő mesél... és a A bor című népszimfőket, valamint az Iglói diákokat és a Könnyű a férfiaknak című vígjátékot. Volt ezenkívül egy tarka-est és szilveszteri műsoros mulatság.

Az iskolán kívüli népművelés során négy előadást tartott az egyesület, ezenkívül 13 ifjúsági kulturesztét rendeztek.

Napról-napra szebb munkát fejt ki a könyvtár is, amelynek az elmúlt évi szaporulata 184 könyv volt.

A Daloskörnek a múlt közgyűlésen 552 tagja volt, az elmúlt évben 143 új tagot vettek fel, haláleset, nemfizetés és kilépés következtében 117 tagot töröltek, úgy, hogy

a taglétszám 578.

Igy az elmúlt év tényleges szaporulata 26 tag volt.

Az egyesület munkájáról a legpontosabb képet a pénztáros jelentés mutatja. Az elmúlt évekhez viszonyítva a mostani közgyűlésen a főpénztáros igen kedvező jelentést adott.

Az egyesületnek a tavalyi közgyűlésen 92.930 dinár adóssága volt, az idén pedig mindössze 19.000 dinárt tesz ki az adósság, úgy, hogy az 1939. évben 73.000 dinár adósságot fizetett ki a Daloskör.

A tetszéssel fogadott jelentések után megadták a felmentvényt a vezetőségnek, majd Nagy Sándor díszelnök vezetésével egyhangulag a következő tisztikart választották meg: elnök: Hajniss Gyula, ügyvezetőelnök Tomán Sándor, alelnökök: Kolmann István és Gerich Endre, titkár: Szigethy Béla, jegyző: Kovács Mihály, pénztáros Hauszvirt György, karnagy: Szedlacsék Lajos, zenetanár, számvizsgálók: Farkas György és Gyögy Béla, könyvtáros: O'áh János, háznagyok Velsz István és Papp András, szertárosok: Beck Viktor és Valent János, kottatárosok: Kovács Gyula és Szirák Endre, zászlósok: Majer István és Papp Gábor, ügyészek: dr. Maros Károly és dr. Wagner Károly. Választmányi tagok: Alács Sándor, Balassy Imre, Fehérvári Géza, Hambalkó Antal, Horváth Antal, Horváth Ferenc, Islók Miklós, Kardos József, Hegedűs Mátyás, Kelemen János, Kiss A'adár, Kiss Gyula, Kovács János, Libis Mihály, Marinello Lajos, Nagy Ferenc, Perepatits Pál, Szótér János, Tomán István, Tóth-Bagi István, Velsz Jenő, Viderkom Iván, Vujkovic L. Lószef, Farkas Mihály, póttagok: Klein István, Szitás József, Kaszás Imre és Varró Sándor.

Nagy Sándor üdvözlő te a megválasztott tisztikart és további munkára buzdította őket.

Hajniss Gyula elnök a megválasztottak nevében megköszönte a bizalmat, majd két indítvány letárgyalása után a közgyűlést berekesztette.

Reggeli Ujság a magyarság napilapja

Roosevelt Finnország megsegítéséért küzd

Finnország támogatása általános emberi kötelesség

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök nagy beszédet mondott, amelyben élesen elítélte a szovjet magatartását. Az Egyesült Államok elnöke hangsúlyozta, hogy Finnország támogatása általános emberi kötelesség és kijelentette, hogy minden erejével Finnország megsegítéséért küzd.

— Amerika Finnországnak nyújtandó segélye történelmi az ajándék vagy kölcsön formájában, ma már közügy. Finnországot meg kell menteni. Vannak, akik ezzel kapcsolatban nem látják kizártnak annak lehetőségét, hogy a szovjet hadat üzen az Uniónak. Ötvennyolc éves vagyok, de ettől lehetetlenebb dolog még soha nem hallottam. Ugyanily köptelenség az is, hogy mi kezdünk háborút Szovjetországgal.

Amint Roosevelt először említette Finnország nevét, olyan egetverő szimpátia-tüntetés kezdődött, hogy Roosevelt perceként át képtelen volt folytatni beszédét.

További beszédében Roosevelt elnök kijelentette, hogy Amerika 98 százalékosan Finnország mellett áll. »A korábbi években hittem, hogy a szovjet békés uton oldja meg problémáit a szovjet kormány olyan kormányvá válik, amely a békét szolgálja majd és nem avatkozik szomszédállamainak belügyeibe, meg hagyja függetlenségüket. Reményeimben csalatkoztam, a szovjet szövetségre lépett egy másik totális állammal és megtámadta szomszédait, amelyeknek egyetlen célja volt békességben és szabadságban élni.«

MOSZKVA SZERINT SEMMI JELENTŐS ESEMÉNY NEM TÖRTÉNT

Moszkvából jelentik a Havas-iroda: A szovjet hadvezetőség február 10-i hivatalos jelentése szerint semmi jelentősebb esemény nem történt. A légi erők felderítő repülőket vezettek és több várost bombáztak.

Summa mellett a szovjet csapatok erős tizenet kaptak és szombaton tizenöt hadosztály támadásba kezdett. A finnek a támadásokat visszaverték.

Finn jelentés szerint az elmúlt kilenc nap alatt közel hatezer szovjet katonát tettek harc képtelenné és kétszáznál több harckocsiát zsákmányoltak.

Chamberlain még most is esernyővel sétál

London. A Hyde park hóval borított sétányain nap mint nap meg szokott időben jelenik meg egy sétáló házaspár: Chamberlain angol miniszterelnök és felesége. A park őrei és a többi sétáló tudják, hogy Chamberlain nem szereti, ha napi sétájában valaki megzavarja és így rendszeren néptelen uton teszik meg az előírt rendes sétát. A miniszterelnök felesége nagy hőcsizmákat visel és prémbundája magasan át van kapcsolva, míg a miniszterelnök kezében ott az elmaradhatatlan esernyő.

HIREK

— Popovics Dáka volt dunai bánt választották meg a dunabánsági mérnök-kamara elnökévé. A noviszádi Cara Nikolaja-uccában lévő mérnökotthonban tegnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a dunabánsági mérnök-kamara. A közgyűlésen Plávsics Nikola mérnök elnökölt. Felolvasták a jelentéseket, majd az időszertű kérdéseket vitatták meg. Végül a régi vezetőségnek megadták a felmentvényt és megválasztották az új vezetőséget. Elnökké Popovics Dáka mérnököt, volt dunai bánt választották, alelnök lett Jeremias Bránkó mérnök.

— Kiesett az autóbusból két utas. A noviszádi városi autóbusz, amely a repülőtérről felé közeledik, szombaton este zsufolásig megtelt utasokkal. Egy nő és egy férfi már nem fért be az autóbuszba s így a lépcsőn állva utaztak. Amikor az autóbusz az új buzatéren fordulni akart, a lépcsőn tartózkodó férfi és nő kizuhantak az autóbusból. A szerencsétlenül járt utasokat orvoshoz vitték, ahol segélyben részesültek.

— Meghívó. A noviszádi »Cecilia« összes (női és férfi) tagjait kérem, hogy a ma, hétfőn este háromnegyed 8-kor kezdődő összpórára eljárnak szíveskedjenek. — Karnagy.

— Lebontják a budapesti »Angol királynő« szállodát. Budapestről jelentik: Rövidesen megkezdik a magyar főváros egyik hírességének, az »Angol királynő« szállodának lebontását. A szálloda 1792-ben épült át. Az egykori pesti őrtorony és az egyik rondella köveit, valamint a városfal egy részét használták fel hozzá. A maga korában Európa egyik legfényűzőbb szállodája volt. A híres vendégek neveit márványtáblában örökítette meg. Itt szállt meg valamikor II. Pedro braziliai császár, I. Milán szerb király, a walesi herceg, Erzsébet román királyné, Rudolf trónörökös és más elsőrendűek. Itt lakott 15 éven át Deák Ferenc, I. Ferenc József és Erzsébet királyné itt keresték fel őt. A lebontott épület helyébe négyemeletes modern bérházat fognak építeni.

— Gyertya, amely 1600 évig él. Nápolyból jelentik: Az elhunyt Caruso emlékeztére Nápoly közelében, a világhírű tenorista szülőhelyén, egy 16 láb magas gyertyát szenteltek emlékének, mely halála napján minden évben egy egész napon át ég. A gyertya súlya 2100 font és kiszámították, hogy ha minden évben egy napig égetik, 1600 évig el fog tartani, míg tövig ég.

— Szöguru a japán filmcenzura. Tókióból jelentik: A japán közoktatásügyi miniszter rendeletileg eltiltotta, hogy 14 éven aluli gyermekek olyan filmeket nézzenek végig, amelyek az idősebbek iránti tiszteltetésre szoktathatnák őket. Tilosak ezenkívül a rabló filmek, szerelmi, kísértet-történetek és a verekedést ábrázoló filmek.

— A világ egyik legnagyobb autóbusza. Danzigban a napokban üzembehelyezték a világ egyik legnagyobb autóbuzsát, husz méter hosszú kocsi, amelyet 125 lóerős Dieselmotor hajt. A mammutautóbuszban százhusz személy foglalhat helyet. Óránként 75—80 km-es sebesség kifejtésére képes.

Telefonoskisasszonyok figyelmébe!

Svédországban a családi élet boldogságának egy kutatója megállapította, hogy a telefonos kisasszonyokból válnak a legjobb feleségek. A telefonkezelőnek hivatásuknál fogva kedvesek, előzékenyek, jómodorúak, megtanulják, hogy a banni az ideges férfiakkal, türelmesek, fegyelmeyeztek, jókedvűek. Ennyi jó tulajdonság már egymagában elegendő arra, hogy felkeltse az érdeklődést egy házasulandó férfiban fiatal leányok iránt. Ezenfelül hangjuk behizelgő, dallamos, sok esetben a beszéd kellemes muzsikája indította meg az ismeretlenek között a regényes kapcsolatot szálait.

A statisztika azt mutatja, hogy Svédországban átlag minden második héten férjhez megy egy telefonos kisasszony. Pedig a hivatalos érintkezésben ridegen alkalmazkodnak az előirt szabályokhoz, amelyek tiltják a telefon utján való ismerkedést. Hétről-hétre fogy a számuk és a svéd postának nagy gondot okoz, hogyan pótolja őket. Milyen kár, hogy az önműködő gépi berendezés a legtöbb országban kizorította a nőket a telefonszolgálatból, amely ma olyan jó feleségképző akadémiának bizonyult bájos fiatal lányok számára.

— Bácsopolai hírek. A topolabajjai Ipartestület vezetősége felhívja azokat az iparosokat, akik benzint használnak, hogy szükségletüket jelentsék be az ipartestületben, ahol kedvezményes áron kapnak benzint. — Bózsics Vladisláv bácsopolai járásbíró Szentára helyezett át, helyére Dr. Zsunyec Jánkó volt noviknyezseváci járásbíró került, aki már el is foglalta hivatalát. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt héten 4 fiú és 4 leánygyermek született. Házasságot kötöttek Bicskei Károly Kovács Borbálával, Kiss József Pásztor Erzsébettel és Huszák András Turucz Jusztinával. Elhaltak: Radics Milka 51 éves, Kovács András 67 éves, Szabó Ferenc 60 éves, özv. Rubint Teréz 72 éves, Udvardi István 75 éves, Stefaniga Matild 4 hónapos, Kovács Ma rgit 65 éves, Nagygellér Lajos 71 éves, Kovács Ilonának egy kereszteletlen gyermeke 2 és fél óráskorában. — A topola-bajjai Ipartestület március 3-án tartja évi rendes közgyűlést az Ipartestületi székházban. — A bácsopolai Katolikus Kör vezetősége elhatározta, hogy a legközelebbi, február havi kulturdélutánon, az iskolaköteles hallgatókat kedves ajándékban részesíti: kioszt közöttük több mesekönyvet. — Ivkovic Iván 44 éves szubotikai lóhajcsár, akit január vége felé a topolai országoton félig megfagyott állapotban találtak meg, a szubotikai közoktatóházban most meghalt.

— Anglia valamennyi vonatja — az asztalon. Manchesterből jelentik: Érdekes kiállítást rendezett Manchester városában az angol vasutak igazgatósága: bemutatta a szigetországban közlekedő valamennyi vonat kicsinyített mását. A tökéletes kidolgozott modellek, melyek mozdonnyuknak vidám fűtőanyagot melett ide-oda robnognak az asztalokon, nagy feltűnést keltettek a látogatók között, de a közönség ugyancsak megcsodálta a hibátlanul működő apró vasuti jelzőkészülékeket: a miniatűr szemafórokat, melyek hol szabadot, hol tiloslat jeleztek, a váltókat, melyek egyik sínről a másikra terelték át a sebesen haladó vonatokat — s a különböző, sárga és zöld színű jelzőlámpásokat. Ilyen pompásan működő készülékek mellett nem is történt semmi baj a kiállításon: egyetlen vonat sem siklott ki, egy sem ütközött össze a másikkal.

— FELHÍVÁS. A szubotikai és szentai gmináziumok magyar tagozata hoz, valamint általában a jutoszláviai elemi iskolák magyar tagozataihoz tanerőkre van szükség. Kérem ezért a magyar középiskolai tanárokat és tanítókat, hogy képesítésüknek megfelelően mellet írásban jelentkezzenek nálam, hogy az említett tagozatokhoz leendő áthelyezésük iránt a szükséges lépéseket folyamatba tehessek. Az időközi kinevezések és áthelyezések dacára nagyon jelentős azoknak a magyar elemi iskoláknak a száma, ahol az előadás részben vagy egészben magyarul tudó tanerők hiányában nem magyar nyelven folyik. Am jelentkezzenek azok a községek is, amelyeknek magyar iskoláiban magyar tanítókra van szükség, hogy ilyenekről a lehetőség szerint gondoskodhassunk. — Dr. Deák Leó.

— A szentai vadásztársaság mérgezi a kártékony madarakat. Szentáról jelentik: A szentai vadásztársaság a hét folyamán megkezdte a kártékony madarak mérgezését a város egész határában. Ezuton is figyelmeyeztetnek mindenkit, hogy a mezőn talált elhulott állatok tetemeit senki se bántsa, mert azok érintése is súlyos mérgezést okozhat.

— AZ ELSŐ DEPORTÁLT: COLUMBUS. Washingtonból jelentik: A Newyork Herald írja: Az első bevándorló, akit deportáltak, Columbus volt. 1499 március 21-én adták ki ellene a deportáló warrantot, amely felhatalmazta Calatrava parancsnokát, Francisco de Bobadillat, hogy utazzon San Domingoba, helyezze vád alá Colum bust kegyetlenkedései miatt. Bobadilla 1500 augusztus havában utazott el, októberben érkezett Haitibe. Columbus azonnal beidézték és a tárgyaláson bünösnek találták. Az ítélet úgy szült, hogy bilincsekbe verve deportálják vissza Spanyolországba, megfosztották polgárjogától és megtiltották, hogy a jövőben bármikor is visszajöjjön az Újvilág területére. Ez volt az első deportálási rendelet és elég furcsán, azt az embert deportálták innen, aki felfedezte az Újvilágot.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége.

Tánciskola! NEMES
Hotel Szoboda
Ma, hétfőn (pravoszláv ünnep)
8-12-ig
vendégest
Teljes zene Belépő 5 dinár

— Szentai hírek. A közoktatásügyi miniszter Gyorgyevics Bozsidar szubotikai törvényszéki tanácselnököt nevezte ki szentai vezető járásbíróvá. Az új vezető járásbíró hamarosan elfoglalja hivatalát. — A Katolikus Ifjúsági Egyesület február 18-án délután nagyszabásu kulturdélutánt rendez az Eugen nagyteremben. »Mindenképp egy keveset« címmel. — A Szentai Atlétikai Klub február 25-én tartja évi rendes tisztújító közgyűlést. — A városban vezetett kutya négy embert megmárt, míg végül két órai üldözés után egy rendőrnek sikerült lelőnie. — A katolikus Ifjúsági Egyesületben ezután minden szerdán este 8 órai kezdettel kulturdélutánt tartanak. Az első előadást Mohácsy Pál egyesületi elnök tartotta. A legközelebbi Rónai Ernő tartja február 14-én. — A Sakk Klub rövid időn belül megkezdje sejeztező versenyét, melyen a Klub minden atja részt vehet. — A Sakk Klub évi rendes közgyűlést február 18-án délután 3 órakor tartja a Royal szállodában lévő klubhelyiségben.

— Nem tiltott műtét következtében halt meg Molnár Viktória. A noviszádi báni kórházban február 5-én meghalt Molnár Viktória 36 esztendőes temerini asszony. A halálesettel kapcsolatban az a gyanu merült fel, hogy az asszony tiltott műtétnek lett az áldozata. Molnár József, az elhunyt asszony férje most annak megállapítását kéri, hogy felesége nem tiltott műtét, hanem hashartyagyulladás következtében halt meg, amit különben a birtokában lévő hatóságai orvosi bizonyítvány is igazol.

— A »Növényharmat« 2000 dináros versenypályázata. Messzi erdők, mezők, hegyek-völgyek harmatos, balzsamos vadvirágából készül a törv. védett »Növényharmat«, ez az ezerjő házi szer, amelyet mindenütt ismernek és dicsérnek.

»Van most, ami nem létezett hajdan. Növényharmat segít minden bajban!«

— írja versben egy hálás vevőnk. Ezennel pályázatot hirdettünk hasonló 2 soros, de legfeljebb 4 soros versikére, amely a »Növényharmat« bármely jótulajdonságát méltatja. Egy pályázó bármennyi verssel pályázhat s a »Növényharmat« akár minden egyes alkalmazási lehetőségét versbe szedhetik. Díjak: A legjobb vers díja 500 dinár, a következő 250 dinár. További 10 sikerült vers beküldőjét 50—50 dinárral honoráljuk. Külön 500 dinár jutalom vár annak a versnek a szerzőjére, aki a legtalálóbban fejezi ki, hogy a »Növényharmat« csak zöld uvegben és zöld skatulyában valódi, vagy pedig a legszemélyesebben óvja utána a tőkétől a vevőket! Azonkívül még 5 ilyen verset jutalmazunk egyenként 50 dinárral. A jutalom ellenében a versek felhasználási joga a céget illeti. A pályázatokat a következő címre küldjük: Apoteka, Bač. A sikerültebb verseket »Növényharmat« — posta — címmel e lap hirrovatában nével, vagy jellegűen folytatálagosan közöljük s minden további felvilágosítást ott adunk.

Két miniszter is megjelent a noviszádi önkéntes tűzoltó bálján

A noviszádi Önkéntes Tűzoltó Testület szombaton este tartotta szokásos farsangi bálját a Szloboda szálló nagytermében. A mulatságra a nagy hóihar ellenére is hatalmas közönség gyűlt össze, úgyhogy a Szloboda nagyterme teljesen megtelt. Tíz óra felé

megjelent a bálon a Noviszádon tartózkodó Beslic Nikola közlekedésügyi és Tomics Jevrem testnevelésügyi miniszter, valamint dr. Radivojevic Jován du-nai bán.

Kisérétében volt dr. Petrovic Milos noviszádi városelnök, azonkívül több más előkelőség. A bál közönsége éljenzéssel fogadta az előkelő vendégeket. Dr. Mátics Milán, a dunabán-sági tűzoltószövetség elnöke rövid beszédben üdvözölte a minisztereket és a bánt.

A kormány két tagja éjfél felé hagyta el a mulatságot. A közönség kitünő hangulatban a késő reggeli órákig mulatott.

Vidám volt a horgosi farsang. A horgosi Gazdakör hétfőn este rendezte szokásos Páros-bálját, melyen nagy számban jelentek meg nemcsak az egyesület tagjai, hanem a község intellektueljei is számosan. A mulatság a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott. — A Tűzoltó Testület kedden este a Kenyeres vendéglőben rendezte jelmezes mulatságát. A közönség ezuttal is színlülig megtöltötte a báltermet. A kitünően sikerült mulatságon a leg-szebb jelmez címét Petráz Szidike nyerte.

Apróságok

A szerző panaszkodik a művész klubban, hogy darabjának premier-jén rettentő hosszú szüneteket tartott a színház a felvonások között. — Erre szükség volt — jegyezte meg egyik rosszmadju irótársa. — Miért? — csodálkozott a szerző. — Mert a szünetek közben az új darabot próbálták.

A színésznek párbaja lesz a gazdag mecénással. A párviadal előtt komikus kollégája így szólt a művészhez:

— Szerencsés fickó vagy. Egy olyan gazdag embert, mint az ellenfeled, én is szívesen kardom elé állítanék.

— Miért? — Hogy miért? No hallod! Képzheted, hogy megvágtnám.

A bohém lakásán csönget egy hitelező és véletlenül a bohém maga nyit ajtót. Mikor meglátja, kit engedett be, így szólt:

— Nem vagyok itthon. — De kérem... — mondja dühösen a hitelező, a bohém azonban félbeszakítja:

— Nézze, nincs kedvem vitatkozni magával. Ha a cseléd nyitott volna ajtót és azt mondja, nem vagyok itthon, elhítte volna?

— Akkor igen. — No várjon — szól a bohém —, ha maga ilyen bürokrata, akkor küldöm a cselédet

SZÍNHÁZ-FILM

Színházi levél Budapestről

(Budapest, február 10). Bemutatónkban ez a hét sem volt szegényebb, mint az előző, az új darabok pedig sulyban, színben és értékben határozottan gazdagabbak.

Eső helyen persze a Nemzeti Színházat kell említenünk, ahol Bibó Lajos

»Sasfészek«

című színművének volt a bemutatója. A »Sasfészek« Bányai Péternek, a korából kőregedett híres szobrászművésznak a családi otthona, amelyben az öreg művész együtt él mérnök fiával és nagy lányával. Feleségét fiatalon elveszítette, öregségére embergyűlölő lett és minden öröme és boldogsága két gyermekre, akikhez oly féltelen nagy szeretettel ragaszkodik, hogy tudni sem akar tervezett házasságukról.

A két gyermek azonban makacsul és hosszasan harcol boldogságáért s mikor látják, hogy atyjukat soha meggyőzni nem tudják, boldogságukhoz ragaszkodnak apjuk akarata ellenére is és elhagyják a sasfészeket. Bányai megtörtén roskad magába s csak mikor a két fiatal párt repítő vonat zakatolását hallja, csillan fel lelkében a remény, a megbocsátás boldog fájdalomában, hogy visszajönnék még

A darab problémája talán erőltetett egy kissé, mert Bibó művészi írói tehetsége sem tudja elhíttetni velünk, hogy a gyermekek elszakadásának fájdalomosságát és ridegségét nem maga a házasság ténye, hanem az apa merev ellenállása okozza. Sajnáljuk a darab főhősét, de igazságot nem szolgáltatunk neki.

Csontos nagy színészi egyénisége

monumentális a kitalást kreált az apa szerepéből. Nagy jeleneteiben szívünk mélyéig hatnak mély drámai hangjai. Emberi volt, meleg és bensőséges, minden lehető rokonszenvet megszerzett szerepének. A két gyermek minden különös egyéni jellegzetesség nélkül való rokonszenves alak, akik kizkódnak és vergődnek a szülői szeretet és szerelmük között.

Tímár József és Somogyi Erzsé

ennek a beállításnak megfelelően természetesen és közvetlenül. A többi szerepben Makay Margit, Olty Magda, Szörényi Éva és Ungváry nyújtják tehetségük legjavát. Maklary pedig kedves humorral játssza a darab egyetlen derűs alakját.

Már a bemutató előtt nagy port vert fel a Belvárosi Színház újdonsága: Matolcsy Andor

»Illetlenség«

című társadalmi szatírája. Ujságíró társadalomban lejátszódo vigjátékról ugyan az a hír terjedt el, hogy kulcsdarab s az egyes szerepeket ismert ujságírók maszkjában alakítják. A sajtókamara érdek ödsére Patkós igazgató határozottan kijelentette, hogy Matolcsy darabjának semmi köze a kulcsdarabokhoz s a maszkok senkihez sem hasonlítanak. Nyilatkozott maga a szerző is. Darabja társadalmi szatíra, amely általános jellegű társadalmi ferdéségeket ostoroz és figuráz ki. Csak azért szerepeltet ujságírókat, mert közöttük él és őket ismeri, de mindez megtörténhetne egy szórmekekedésben vagy egy adóhivatalban is.

A nagy port felvert darab meséje röviden annyi, hogy a Reggeli Hírek riporter szatírájának egy repülőrportra kellene menni, de mivel ugyanakkor egy randevu is kinákozik, inkább az utóbbira megy s a repülőtra legfiatalabb kollégáját küldi maga helyett. A repülőgép szerencsétlenül jár s az ujságíró kollégák egy kiskocsában éppen javában sajnálják és siratják nagy

riporterüket, amikor betoppan a kocsimba. Kiderül minden, Petróczyt kiteszik a szerkesztőségéből. Végül azonban minden elsimul, Kartács apának a morcos, de vasszívú szerkesztőnek jóvoltából.

A darab meséje és bonyodalma bőségesen nyújt alkalmat az ujságszerkesztés mesterségének kifigurázására. Matolcsy bőven, szinte túlságosan is bőven él ezzel az alkalommal s túlszába viszi a belső inimitások k'karrikatúrázását, viszont úgy láttuk, nincsen elég ereje a belső tisztulásra és tisztításra. Érthető tehát

az ujságírói kar részéről a tiltakozás, amely bizony megmaradt az előadás után is.

A színház és a szereplők mentették a menthető. Az előadást jó rendezés, szép díszítkezés és elsőrangú szereposztás jellemezte. Ladányi Ferenc a főszerepben különlegesen jó volt. Tompa Béla főszerkesztője, Miskey József vezérigazgatója tanulságos és jó. Turay Ida a randevuzó költőnő szerepében kitünő s a többiek is mind, Danis, Sármas, Losonczy, Bató, Simon Marcsa és az ötletes Billicsi nagyszerűen simulnak a darab hangulatához s kihoztak abból minden szórakoztatót, amit kihozni lehetett.

A harmadik bemutató az Andrássy Színházban volt: a kitünő Vaszary János átdo'gozásában Machiavelli négy-százéves vigjátéka, a

»Mandragora«

Bár Vaszary va'óságos bűvészkedéssel formált a renaissance szókimondó szabadszajuskodásából franciás mai vigjátékot, mégis kérdéses marad, hogy helyes-e közpédára bocsájtani olyan irodalmi emléket, amelynek valóságos értéke csak irodalom-esztétikailag van.

Zavarba jönnénk, ha a darab meséjét is el kelene mondanunk. Egy ilyen kivonatban összesűrítve bizony meglehetősen vaskos lenne ez a csufondároskodó és szatira, amely a bünös Firenze renaissance erkölcsait tükrözi vissza Machiavelli nyers szókimondásaival és éles társadalmi kritikájával. Hogy Vaszary mondja: »Szertelen ez a darab, mint a kor, amely szülte. Minden van benne: dráma, komédia, ostoba tréfa, tiszta poezis és mélyenjáró bölcsesség.«

A szereplők mindent elkövetnek, hogy ez a fűszeres Mandragora ital kapós cikk legyen. Simon Erzsé bája, szépsége és kedvessége tökéletesen renaissance és firenzei, Törzs Jenő humor vaskos, Vaszary Piroka szatírája éles, Pataky könnyed, könnyelmű és egyben bölcs. Hajmássy karikatúrája kacagtató.

Külön is kifejezetten nagy sikert aratott Fülöp Zoltán és Ambrózy Iván díszítései: mind az öt képen dörgő nyiltszíni taptot kapott.

A három bemutató ismertetésével a jövő hét színpadi képét is megrajzoltuk. A bemutató színházak műsorát természetesen az új darabok dominálják, míg a többi színházakét azok a darabok, amelyeket már korábban ismertettünk. Talán csak az Operaház műsorából kívánczok megemlítsre, hogy a Trubadur, Bolygó Hollandi és Sevillai Borbély mellett Svéd Sándor fellépésével kerül színpadra Gioconda.

A jövő héten egyetlen igérkező premierje Fendrik Ferenc új vigjátéka az »Okos házasság« a Vigszínházban. Főszereplők Muráti Lili és László István egy okos házaspár, Fejes Teri egy »kis nő«. Básti Lajos egy pesti színész szerepében. Mellettük még Mágori Mária, Márkus Margit és Szemlér Mária jutnak — a befentesek szerint — há-lás feladathoz.

AMBRUS TIBOR

Kulturdélután Bogojevón. Bogojevón újabb nagyszerű kulturdélután rendeztek az alábbi műsorral:

1. Dr. Baumgarten a betegápolásról szóló előadását folytatva a láznóról ismertette. Világos beszéde leköttötte a szépszámu hallgatóság figyelmét. 2. A romlott világ csabításai ellen három fiucska, Lovász József, György János és Nemes Mihály elszavalta kiki a maga toborzóját Krisztus Király táborába. Élénken megtapsolták őket, mire fölbátorodva a kis énekkar Barna Pállal és Szeverics Ferencel megerősödve, mind a kettő kellemes-hangu soprán, elénekelték Halmos Lászlónak két népdalát. Legközelebb ősrégi magyar dalokkal kedveskednek. 3. Id. Suhajda Imre értelmes fölolvastása következett ft. Hauk Márton Miatyánk c. könyvecskéjéből. Különös érdeklődést keltett a csillagászat köréből vett erős bizonyíték Isten hatalmas és jószágos gondviselése mellett. 4. Munkafüzetből vett színjáték »Mit szól hozzá« eljátszása mosolyra ébresztete előbbeni komoly elmélyedéséből a jelenlevő férfiakat és nőket, de még a fiatalságot leginkább: a vidám farsangi játék. De volt ám bum-bum löveg is: Hogy mulatságunkban ne rugjuk ki a ház falát és ne kényeskedjünk a sok cifrákodással, mert megbánja a kedves papa erszénye. Ma élénkebben, hangosabban beszéltek, jobban is élvezték a szereplőket: Király Katót (Annus), Hajnal Máriát (Piri), Loboda Annát (Klári), Sörfőző Máriát (Juci), Loboda Borbálát (Lili), Mészáros Katalint (Gita), Gulyás Juliát (Maris), Horváth Katalint (Ilus), Kálósi Máriát (Kató) és Czön-dör Máriát (Manci) szerepében. 5. Értelmes szaválásukért megdicsérik még Andrasics Rozit, ki a színjáték előszavát és Loboda Boriskát, ki a zárószót mondta el.

5 kérdés:

1. Milyen messze van a Hold a Földtől?
2. Ki volt a pszichoanalízis megalapítója?
3. Körülbelül hány ember él a földön?
4. Ki repült át először az Atlanti óceánon?
5. Hogyan hívják a rezet, ha ónnal ötvöz k?

Válasz

Kérdés: Mennyi alkohol van az átlagos asztali borban?
Felelet: Tíz százalék.
Kérdés: Mi a legismertebb orvossága a maláriának?
Felelet: A kinin.
Kérdés: Mi a mohamedán állatok közös jele?
Felelet: A félhold.
Kérdés: Mi a neve a püspök egyházi fennhatósága alatt álló területnek?
Felelet: Diocézis.
Kérdés: Mi volt a rómaiak hivatalos lapjának a címe?
Felelet: Acta diurna.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számlán - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

80 közlemény

Ötödik rész

Adózás

Közl: Dr. LÉH TIBOR, ügyvéd

Az egyenes adókról szóló törvény első nyolc szakasza általános rendelkezéseket tartalmaz. Az általános adókötelezettség elvének kimondása mellett ez a törvény, a legtöbb jugoszláv új törvény szellemében úgy rendelkezik, hogy — az adófizetést kivéve — minden határnap, amennyiben az utolsó napja vasárnapra vagy oly ünnepnapra esik, amikor a hivatalok nem dolgoznak, csak a legközelebbi munkanapon jár le, továbbá a postán feladott küldeményt úgy tekintik a törvény, mintha azt a hivatalhoz a feladás napján nyújtották volna be. Valamely irat (adóvallomás vagy felelőbeadás) benyújtásának határnapja történetesen az idén február 13-ára esik. Tekintve, hogy ez a nap vasárnapra esik, nem késik le a beadvánnyal az, aki a kérdéses iratot 19-én, hétfőn, a hivatalos órák alatt az illetékes hatóság iktatójába benyújtja, de még akkor sem, ha az iratot még az nap akár délután is feladja a postán, tekintet nélkül arra, hogy a posta mikor kézbesíti.

FÖLDADÓ

Földadó alá esik mindazon föld, amely mezőgazdasági használatra alkalmas, tekintet nélkül arra, vajjon tényleges használat alatt van-e, avagy bármily okból parlagon hever. Földadó fizetése alól felmentést élveznek többek között a templom, temető, kulturális vagy jótékony célt szolgáló testületek, utcák, utak, gazdaságilag használhatatlan földek (viz alatt van a terület huzamosabb időn át), valamint épület alatti terület és udvar, amennyiben az 500 négyzetmétert nem haladja meg. Ez a felmentés, amely állandó jellegű, megkülönböztető az adóleírástól elemi csapás esetén, amelyről az adóleírással kapcsolatban lesz szó.

A földadót a föld területe és osztályozása szerint alapítják meg. Az adófizetés kötelezettsége a tulajdonost, illetve az élvezőt (bérlőt, hasznélvezőt) terheli.

Minden járás székhelyén kataszteri hivatal vezet pontos kimutatást az illető terület művelési ágáról és minden egyes földterület e szerint valamilyen osztályban szerepel. Az előírt költségek levonása után a kataszteri hivatal megállapítja a földterület tiszta hozamát. A hozam alapján állapítandó meg az adó.

A földadó kulcsa a törvény értelmében 12%, azaz 12 dinár minden száz dináros kataszteri tiszta jövedelem után. Ez a 12 százalékos kulcs eddig még sohasem nyert alkalmazást, mert eddig még minden egyes évben módosítást szenvedett, s majdnem mindig csak 10 százalékban állapították meg. Így az 1940 évre is az 1939 december 23-i adótörvényt módosító kormányrendelet értelmében az adókulcs 10% marad.

A 12% alapadó mellett azonban még egy felfelé haladó irányt mutató kiegészítő adó is szerepel, amelyet most már felemelt táblázat szerint állapítanak meg, ugyancsak a kataszteri tiszta jövedelem után.

HÁZADÓ

A házadó alapja minden oly épület, amely alkalmas lakhatásra vagy más állandó használatra. A házadó tárgya az épület egy évi hozama.

Ugyanúgy, mint a földadónál már láttuk, egyes épületek teljes adómentességet élveznek, amennyiben a házak nem nyereség céljából épültek, s amellet közcélú szolgálnak. Ilyenek az állami és báni, valamint önkormányzati épületek, templomok, az egyházak zavartalan működéséhez szükséges épületek, egészségügyi, szociális, kulturális vagy jótékonyossági célt szolgáló épületek.

Az adófizetés kötelezettsége — épp úgy mint a földadónál — a tulajdonost, illetve az élvezőt (bérlőt, hasznélvezőt) terheli.

Az adóalapul szolgál a ház egyévi bruttó jövedelme. Ebből az össz-jövedelemből levonásba hozandó Beogradban, Zágrebben, Lyublyanában és Noviszádon épült házaknál 20%, a többi városban 25%, a falvakban 30% fenntartási költség és értékértörlesztés fejében, s az így nyert összeg a tulajdonképpeni adóalap.

Az ilymódon megállapított tiszta jövedelem után fizetendő 12% házadó, valamint egy táblázat szerint megállapított kiegészítő adó is, amely táblázat 1939 december 23-i rendelettel körülbelül a földterület után fizetendő kiegészítő adó táblázatának megfelelően felemelte a kiegészítő adót.

Az egyenes adókról szóló törvény 37. §-nak második szakasza foglalja magában az új házak adókedvezményére vonatkozó rendelkezéseket. Ezt a szakaszt kissé részletesebben tárgyaljuk, mert ebben az igen nagy gyakorlati jelentőségű kérdésben a lakosság körében sok tévhit uralkodik.

(Folytatjuk)

SPORT

CSAK KIS KÜLÖNBSEGGEL KAPOTT KI A CHILEI GODOY A A VILÁGBAJNOK JOE LOUISTÓL!

A newyorki Madison Square Gardenben az elmúlt éjjel vívták a Joe Louis Arturo Godoy nehézsúlyú profi ökölvívó mérkőzést. A chilei Godoy a mérkőzés ellenfelének bizonyult: alig szenvedett vereséget a világbajnok Joe Louistól.

Huszezerfőnyi közönség előtt mérkőzött pénteken éjjel Madison Square Gardenben Joe Louis a dé-amerikai Arturo Godoy-val. Godoy minden várakozás ellenére a lábán maradt tizenöt meneten keresztül, sőt hat menetben jobb is volt világbajnok ellenfelénél. Végeredményben Louis igen kis pontaránytal győzött. Hatalmas sikert aratott Godoy pompás harcossága, viszont Louis gyenge formája feltűnést keltett. Az az érzésem, hogy a nyáron feltétlenül megismétlik ezt a mérkőzést. Godoy végre egy komoly ellenfele a világbajnoknak.

A NOVISZÁDI ASZTALITENISZ BAJNOKSÁG EREDMÉNYEI

Noviszádon tegnap délután játszották az asztalitenisz bajnokság mérkőzéseit. A versenyek igen izgalmasak voltak, s az alábbi eredménnyel zárultak.

Itjúsági egyéni: 1. Reich, (Makkabi), 2. Ökrész (ROK), 3. Steiner (Makkabi).
Női egyéni: 1. Schimedt (KOK), 2. Kunst (NAK), 3. Danyi (KOK).

Férfi egyéni: 1. Kler, 2. Varga, 3. Armbrusztler, 4. Farkas, valamennyien a ROK játékosai.

Vegyes páros: Kunst-Varga (NAK, illetve ROK), 2. Schmidt—Martinovics (KOK).

Férfi páros: 1. Müller—Armbrusztler (Daloskör, illetve ROK), 2. Martinovics—Kler (KOK—ROK), 3. Reich—Varga (Makkabi, illetve Daloskör).

A noviszádi csapatbajnokságok sorsolása. Noviszádon tegnap megkezdődtek a versenyek Noviszád bajnokságáért. A csapatbajnokságok sorsolását megejtették s annak értelmében mártól péntekig az alábbi mérkőzések lesznek: Ma este 8 órakor a Református Olvasó Kör helyiségében: Daloskör-ROK és KOK-Makkabi. Kedden a KOK helyiségében: ROK—KOK. Szerdán ROK—Makkabi, Daloskör—KOK. Csütörtökön: ROK—KOK és Makkabi—Daloskör.

A BSK GYŐZÖTT ZÁGREBBAN BSK—Gragyanszki 1:0 (1:0)

A zágrebi Gragyanszki sporttelepén tegnap délután mérkőzött meg egymással negyedszer a beográdi SK és a zágrebi Gragyanszki csapata. A mérkőzés Cvetkovics Dragisa miniszterelnök serlegéért folyt. A két csapat küzdelmére a hideg idő ellenére is sokan voltak kíváncsiak. Beograd és Zágreb legjobb futballjátékosainak versengése szép sportot nyújtott. A mérkőzés egyetlen gólját az első félidő elején érték el a beográdiak, a játékidő további folyamán, bár mindkét csapat nagy lendülettel támadott, az eredményen nem változtathattak. A BSK győzelme megérdemelt.

Rövid sport hírek

Elmaradt a budapesti Hungaria jugoszláviai vendégszereplése. A budapesti Hungaria, mint jelentették, úgy volt, hogy vasárnap és hétfőn Jugoszláviában vendégszerepel. A szombati Nemezzli Sport még a portyát jóslotta, Budapesten ugyanis még nem voltak tudatában annak, hogy a csapat nem kapta meg a beutazási engedélyt. A Hungaria valószínűleg csak a tavasz folyamán jön Jugoszláviába. Budapesti értesüléseink szerint a Ferencváros március 19-én Zágrebben játszik a Gragyanszki-val.

Főlényesen győzött Pozsonyban a magyar főiskolai kosárlabda válogatott. Szombaton este játszott Pozsonyban a pozsonyi Hviezdával Magyarország főiskolai kosárlabda válogatott csapata. A mérkőzés a magyar csapat 58:20 (22:6) arányú főlényes győzelmével ért véget.

A középbácskai futballegyesületek vezetőségének értekezlete Szomborban. Szomborból jelentik: Tegnap délelőtt Szomborban értekezletet tartottak a Szombori Sport, ZsAK és SzAK, valamint a Bezdáni SE, kulai JSK, Apatini SK, Szrpszki Mileticsi SK, Bajmoki AK és az Odszaci SC vezetői és határozati javaslatot dolgoztak ki, amelynek értelmében az idei bajnokságban nem vesznek részt, hanem dunai serlegmérkőzéseket rendeznek. A határozati javaslat másodlatát elküldték a szubotici alsövetséghez. Gebauer Emil, az OSC részéről kijelentette, hogy szerdán ad végleges választ. Vasárnap ismét Szomborban találkoznak az egyesületek vezetői és aláírják az alapszabályokat.

KUGLIHIREK

A Kulai »Jedinstvo« Kugli Klub hírel. Most tartotta a kulai Jedinstvo Kugli Klub évi közgyűlését, melyen a tagok nagy számban jelntek meg. A közgyűlést Kovács Dezső nyitotta meg, majd beszámolt az évi munkáról. Az egyesület az elmúlt évben úgy sportbelileg, mint anyagilag szép eredményt ért el! Rendezett három kitűnően sikerült tombola táncestélyt, egy serlegkörmérkőzést, játszott 12 barátságos mérkőzést mind megnyerte és olyan előnyre tett szert, hogy észre biztos elsőosztályú csapatnak tekinthető, mert a csapat egységes és jó, így nem veszíthet annyi pontot, hogy ne kerüljön be a noviszádi szövetség elsőosztályába. Az egyesületnek 18 működő és 45 pártoló tagja van! A beszámoló után megejtették az új választást a következőképpen: diszelnök: Regécz Dezső, Blaucz Vendel, Molnár András, Schmitucz József; elnök: Bur József; a elnök: Gásó János; titkár: Kovács Dezső; pénztáros: Magyarics Béla; jegyző: Cibula András; váasztmány: Szukola Ferenc, Pocernya Ivó, Ilibasics Lázó, Szungyi István, Süli József, Kovács Imre; csapatkapitány: Bur József; szertáros: Heim György.

Sport-eredmények

NOVISZÁD:
 Vojvodina—Textil 14:2 (6:1)
 BEOGRÁD:
 Beográdi Isztra—Noviszád; Isztra 5:1 (2:1), barátságos mérkőzés.
 ZEMUN:
 Beográdi Jugoszlávia—Zemuni Vitéz 14:1 (4:1), barátságos mérkőzés.

A PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉG BAJNOKI SORSOLÁSA

Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi alszövetség Intézőbizottsága kisorsolta a tavaszi bajnoki mérkőzéseket. A bajnokság március 3-án kezdődik és május 26-án fejeződik be.

Az elsőosztályban csak kilenc csapat mérkőzéseit sorsolták ki, miután a vrsaci Dusán Szilni feladta összes mérkőzéseit még az őszi szezonban. A mérkőzések sorrendje a következő:

I. OSZTÁLY

Március 3: Petrovgrádon a ZsSK-pályán: Vojvodina-Borac, ZsSK-Rádnicski, Pancsevón: Jedinsztvo-Szloga (Kikinda), Jugoszlávia-Obilics.

Március 10: Petrovgrádon az Obilics-pályán: Vojvodina-Rádnicski, Obilics-Borac, Kikindán Szloga-Jugoszlávia, Jedinsztvo-ZsSK.

Március 17: Petrovgrádon a Borac-pályán: Vojvodina-Obilics, Borac-ZsSK, Pancsevón: Jedinsztvo-Rádnicski, Jugoszlávia-ZsAK.

Március 31-én: Petrovgrádon a ZsSK-pályán: Vojvodina-Jugoszlávia ZsSK-Szloga, Kikindán: ZsAK-Rádnicski, Pancsevón: Jedinsztvo-Borac.

Április 7: Petrovgrádon az Obilics-pályán: Vojvodina-ZsAK, Obilics-Jedinsztvo, Kikindán: Szloga-Borac, Pancsevón: Jugoszlávia-Rádnicski.

Április 14: Petrovgrádon a Borac-pályán: Rádnicski-Szloga, Borac-Jugoszlávia, Kikindán: ZsAK-Obilics.

Április 21: Petrovgrádon a ZsSK-pályán: Borac-ZsAK, ZsSK-Jugoszlávia, Kikindán: Szloga-Vojvodina.

Május 2: Kikindán: Szloga-ZsAK, Pancsevón Jugoszlávia: Jedinsztvo.

Május 5: Petrovgrádon az Obilics-pályán: Vojvodina-Jedinsztvo, Obilics-Szloga, Kikindán: ZsAK-ZsSK.

Május 19: Petrovgrádon a Borac-pályán: Obilics-ZsSK, Borac-Rádnicski, Kikindán: ZsAK-Jedinsztvo.

Május 26: Petrovgrádon az Obilics-pályán: Vojvodina-ZsSK, Obilics-Rádnicski.

II. OSZTÁLY PETROVGRÁDI CSOPORT:

Május 2: Petrovgrádon a ZsSK-pályán: Schwaebische-Nova Crnja SK.

Május 19: Uzdinban: SK Uzdin-Nova Crnja SK.

Május 26: Uzdinban: SK Uzdin-Schwaebische.

KIKINDAI CSOPORT:

Május 5: Novibecsejen: Zvezda-Delija (Mokrin).

Május 19: Mokrinban: Delija-Kosovo (Kikinda).

Május 26: Kikindán: Koszovo-Zvezda.

PANCSEVOI CSOPORT:

Március 31: Kovacsicán: KSK-Bánát.

Április 7: Kovacsicán: Szlavia-Spárta.

Április 14: Pancsevón: Jadran-Szlavia, PSK-KSK.

Április 21: Pancsevón: Bánát-PSK, Debe'yacsán: Spárta-Jadran, Kovacsicán: Szlavia-KSK.

Május 5: Pancsevón: Jadran-PSK, Debelyacsán: Spárta-KSK.

Május 19: Pancsevón: Jadran-KSK, Bánát-Szlavia, Debelyacsán Spárta-PSK.

Május 23: Pancsevón: Jadran-Bánát

Május 26: Pancsevón: Bánát-Spárta, PSK-Szlavia.

VRSACI CSOPORT:

Március 31: Vrsacon: Vojvodina-BAK, Belacrkván: Jupiter-Ban, Karlovac, Ban. Karlovácon: Herz SK-Rádnicski.

Április 7: Vrsacon: Vojvodina-Jupl-

ter, Bela Crkván: BAK-Rádnicski, Ban. Karlovácon: SK Ban. Karlovác-Viktória.

Április 14: Vrsacon: Rádnicski SK-Ban. Karlovác, Belacrkván: Jupiter-Viktória, Ban. Karlovácon: Herz SK-BAK.

Április 21: Vrsacon: Viktória-BAK, Vel. Crkván: Jupiter-Herz SK, Ban. Karlovácon: SK Ban. Karlovác-Vojvodina.

Május 2: Vrsacon: Vojvodina-Rádnicski.

Május 5: Vrsacon: Rádnicski-Jupiter, Belacrkván: BAK-SK Ban. Karlovac, Ban. Karlovácon: Herz SK-Viktória.

Május 19: Vrsacon: Viktória-Vojvodina, Belacrkván: BAK-Jupiter, Ban. Karlovácon: Herz SK-SK Ban. Karlovac.

Május 23: Vrsacon: Viktória-Rádnicski.

Május 26: Vrsacon: Vojvodina-Herz SK.

Reggeli Ujság a magyarság napilapja

Nyolc

Illatos fű: citromfű, nádnafű, szegfű, istápfű, ambrafű és bazsalikom adják — sok más vadivág mellett — az ezerjő „Növényharmate utánozhatatlan zamátát, utolérhetetlen üdítő erejét. Figyelem! Csalódástól megkíméll a törv. védett zöld skatulya, zöld üveg. Ára most 14 dinár.

VETŐMAG ELŐJEGYZÉS. Bánkúti 1201/buza, hatvani 445/őszli árpa és őszli zab szelektálva, előjegyezhető: Pusztai Zobnaticai gazdaságnál, Bácska Topo'a, póstaftók 17. 809

Uránia Mozi - Noviszád

A magyar filmgyártás legnagyobb alkotása

Fekete gyémántok

Jókai Mór regénye, Vajda László rendezésében Szereplők: Jávorka Pál, Szeczkó Zita, Tórtás Jenő, Csontos Gyula, Rózsahegyi Kálmán, Greguss Zoltán Te e on 40.31

ELADÓ a Sztrazslovszka u. 19. számú sarokház még kiépíthető új frontokkal 14 m. és 10 m. Bővebbet a tulajdonosnál: Te e fon 31-73 vagy Vidákovics, Boskovics ügyöknél. 751

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsírtalan nappali krém. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Svezkezišnog i kiadóhivatala: Noviszád, Kr. Petra II. (Futóki put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-53
Feleős kiadó: **Andree Dzsós**
A kiadóvezető elnöke: **Ezassok Ferenc**
Prezsiats — Előfizetés:
Egy hére 28- dinár (kihordó útján 30 din.)
Három hére 80- dinár (kihordó útján 86 d.n.)
Félévre 160- dinár (kihordó útján 172 din.)
ziási svakodnevno - Meg e lenk napon'a
Post. čehovni račun - Postacselekszámia:
Beograd, 59.754. Zagreb, 40.692

Kertzi elhatározta magát, fölállt az asztaltól, elkészönt a bárókisasszonytól, aki legszebb mosolyával bucsuzott tőle, megszorította a derék Rochefort feléje nyújtott kezét és elsietett.

Gyorsan a szobájába ment, ott nagyhirtelen összepakolt s utközben kifizetve számláját a vendéglősnél, az istállóba sietett, hogy megnyergeltesse a lovát.

Tíz perc múlva már nyeregben ült.

Már éppen ki akart lovagolni a vendéglő kapuján, am kor egy csapat muskétás zárta körül az épületet s élükön Longueval harsányan rákiáltott:

— Ah, ön tilalmam ellenére el akarja hagyni a vendéglőt! Nos, szálljon le a lóról, hadnagy ur, a muskétások parancsnokának egy kis beszéde van önne!

Kertzi, a katonáktól körülfogva, engedelmeskedni volt kénytelen.

Szívében hirtelen támadt hidegséggel s verejtékező homlokkal leszállt a lóról.

— A kardját kérem, hadnagy ur! — szólt hozzálépve a muskétás százados.

Kertzi lecsatolta a kardját s átnyújtotta a kapitánynak.

— Kövessen! — rivalta a kapitány gorombán.

A szegény fiut elvezették, Longueval pedig elégtől ábrázattal az étterembe sietett.

— Micsoda zaj volt az az utcán, ezredes ur? — kérdezte éles tekintettel Rochefort.

— Kertzi hadnagyot letartóztatták, — felelte Longueval.

Rochefort leirhatatlan pillantást

(405)

vetett az ezredesre, aztán hirtelen fölkel s így szólt de Moes kisasszonyhoz:

— Bocsásson meg bárónő, hirtelen távoznom kell, Isten önnel.

Majd Longuevalhoz fordult s megvető hangon vetette oda:

— Nemtelen bosszu volt, ezredes, hogy a királyi vad után, aki széttepte a háót, elárulta ezt a szegény fiut is!

Longueval bíborpiros arccal szökött föl helyéről.

— Magyarázza meg szavait, kapitány, vagy Istenemre! . . .

— Magyarázza ugy, ahogy akarja, önhöz ez az utolsó szavam!

— Még felelni fog ezért!

Rochefort rá se nézett az árulóra, odamosolygott, ahol de Moes kisasszony ült s föntartott fejével, büszkén eltávozott.

De Moes kisasszony ráborult az asztalra és görcsösen fölzokogott.

JODOK FÖLFEDEZI A SZÖKÉST

Még mielőtt Rákóczi elkerülne menekülésének kalandos és veszedelmes útján, ideje, hogy visszatérjünk Bécsujhelyre s elbeszéljük, hogy mi történt ott a fejedelmek szökése idején és az utána következő órákban.

Lehmann kapitány, mint emlékezünk, azt ajánlotta elsötétített szobájában Jodok őrnagynak, hogy vizsgálja meg mindjárt a foglyok börtöneit.

Az őrnagy ráállott, — hiszen egyrészt ezért jött Bécsujhelyre.

Lehmann ugy intézte a dolgot, hogy előbb a kevésbé nevezetes magyar foglyokhoz vezette be az őrnagyot, a Vayakhoz, Szirmayhoz s a többihez.

Ezeknél természetesen minden a legnagyobb rendben volt.

Végül Rákóczi börtöne felől érdeklődött az őrnagy.

— Nem parancso' előbb talán vacsoráznai? — kérdezte Lehmann, lehetőleg elodáznai akarván ezt a látogatást, amely annyira végzetes leendett.

— Nem, — felelte az őrnagy, — essünk tul ezen is, legalább nyugodtan vacsorázhatunk.

Együtt mentek arra a folyosóra, amelyből Rákóczi börtönének és Lehmann lakásának ajtaja nyílt.

Még ugyanaz a katoná volt itt őrségen, akit estenden Lehmann világot gyújtani küldött, hogy távolléte alatt átvezethesse a saját szobájába a fejedelmet.

— No mi az, fiam, — szólt most

a katonához Lehmann, — rendben van minden?

A katoná kesernyés arcot vágott.

— Azt hiszem, baj van, kapitány ur! — felelte nyugtalanul.

— Micsoda baj?

— Nagyon nagy csöndesség van ebben a börtönben.

— Ah persze, hiszen a fogoly egész nap beteg volt, — vetette oda Lehmann. — Még a pecsenyesütő katonát is elküldötte, hogy ma egész nap böjtölni akar. Bizonyosan elaludt a jámbor.

— Lehetséges, — mondotta a katoná, — de onnét még egy lélegzetvétel se hallik ki!

Az őrnagy fokozódó érdeklődéssel hallgatta ezt a párbeszédet s most erőlyes hangon rászólt Lehmannra:

— Nyissa ki az ajtót, százados ur!

Lehmann eleget tett az őrnagy felszólításának.

A börtönben koromsötétség volt.

— Gyertyátl! — szólt hátra a kíséző őrmesterhez a kapitány.

Az őrmester előépett, hogy gyertyájával bevilágítson a börtönbe.

Hirtelen hatalmas keresztzél támadt s a gyertya kialudt.

— Az ablak nyitva van! — kiáltotta Lehmann. — Hozzatok viharlámpát.

Az őrmester elrohant s hozta a lámpást.

— Menj előre s világíts! — parancsolta az őrnagy.

(Folytatjuk)